№ 21. Poniedziałek 27. Stycznia 1862. Rok wydania 52.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Jego Excelencya pan minister stanu zamianował reskryptem z dnia 16. b. m. rzeczywistego c. k. profesora Dra *Jana Koppla* komisarzem egzaminacyjnym w oddziele sądowym komisyi dla teoretycznych egzaminów rządowych we Lwowie, co się niniejszem podaje do powszechnej wiadomości.

Z prezydyum c. k. Namiestnictwa.

Lwów, 25. stycznia 1862.

We wsi *Karowie*, w obwodzie żółkiewskim założona została nowa szkoła trywialna z następującem uposażeniem:

a) Na utrzymanie nauczyciela zapewniła rzeczona gmina 5% procenta odstąpionej na lokalny fundusz Karowa obligacyi pożyczki narodowej w sumie 2000 złr. m. k.

b) Z tego ma pobierać nauczyciel rocznie 52 zł. 50 c. w. a. gotówką, a w zbożu dodawać będzie gmina 24 mierzyc rocznie, mianowicie 8 mierzyc jęczmienia, 8 żyta i 8 pszenicy, a nadto odstąpi do użytku jego na zawsze grunt objętości jednego morga z pastwiska gminnego pod l. 1523 daw. 1539 now.

c) Na opał lokalu szkolnego zapewniła gmina 10 niż. austr. sągów drzewa, i obowiązała się także sprawiać potrzebne porządki szkolne i utrzymywać zawsze w dobrym stanie, a nakoniec opłacać z własnych funduszów posługacza szkolnego.

Okazaną temi ofiarami troskliwość o poparcie oświaty między ludem wiejskim podaje c. k. Namiestnictwo z wyrazem należytego uznania do wiadomości powszechnej, wydając oraz rozporządzenie, ażeby nauka szkolna w Karowie niezwłocznie rozpoczęta została.

(Z urzędowej części Gazety wiedeńskiej.)

Jego c. k. Apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem z 17. stycznia r. b. nadać najłaskawiej zostawionemu do dyspozycyi radcy wyższego sądu krajowego *Karolowi Ebner* posadę radcy przy wyższym sądzie krajowym w Krakowie, a radcę krakowskiego sądu krajowego Dra. *Jana Summera* mianować radcą wyższego sądu krajowego i nadprokuratorem państwa przy tym samym wyższym sądzie krajowym.

— Minister stanu mianował dotychczasowego suplenta przy gimnazyum w Przemyślu *Eliasza Witwickiego* rzeczywistym nauczycielem przy tem gimnazyum.

Telegramy.

Paryż, 23. stycznia. *Monitor* donosi o przyjęciu nuncyusza Chigi w Tuileryach. Chigi oświadczył, że gorliwie starać się będzie utrzymać pomyślne stosunki, jakie teraz istnieją między Papieżem a Francyą. Cesarz podziękował za uczucia w imieniu Ojca św. wynurzone i dodał: „Proszę być przekonanym, że zawsze obowiązki moje monarsze będę starał się połączyć z mojem przywiązaniem dla Papieża. Nie wątpię, że nominacya Twoja, Mości Książę, stanie się podporą naszych stosunków tak koniecznych dla dobra religii i pokoju chrześciaństwa.“ Następnie nuncyusz wynurzył Cesarzowej życzenia Papieża. Cesarzowa odpowiedziała, że mocno wzrusza ją ten dowód przychylności Papieża, i prosiła zapewnić go o jej wdzięczności.

Londyn, 24. stycznia. Dzisiejsza *Morning Post* utrzymuje, że wszelkie jest prawdopodobieństwo, że Austrya ma zamiar żądać rozbrojenia Piemontu. Na wypadek nowych zajść nad Mincio, Fould nie mógłby osięgnąć swoich widoków w zaprowadzeniu oszczędności. *Morning Post* wyraża dalej życzenie, by Francuzi opuścili Rzym.

Bruxela, 23. stycznia. Dzisiejsza *Indep. belge* podaje treść okólnika francuskiego ministra spraw zewnętrznych do pana Lavalette. Minister oświadcza, że niepodobna przedłużać okupacyi Rzymu do czasu nieograniczonego, i żąda, ażeby Papież zaproponował rozwiązanie, obiecując zarazem popierać je w Londynie, jeżeli będzie podobna do przyjęcia. Kardynał Antonelli odpowiedział na to ustnie, że Papież żąda zwrócenia zabranych prowincyi.

Frankfurt, 23. stycznia. Na dzisiejszem posiedzeniu sejmu związkowego zaproponowała Saksonia utworzyć komisyę z mężów fachowych, któryby wygotowali projekt do wspólnej ustawy przeciw przedrukom. Baden doręcza memoryał względem kwestyi elektorstwa heskiego. Projekt pomnożenia kontyngensu zastępczego przyjęty znaczną większością głosów.

Berlin, 23. stycznia. Na dzisiejszem posiedzeniu izby panów przedłożył minister sprawiedliwości projekt ustawy względem zniesienia stosunku lenniczego na Pomorzu i projekt ustawy względem odpowiedzialności ministrów. Artykuły 49 i 61 konstytucyi będą zmienione; prawo oskarzenia przysłuża tylko obudwom izbom spólnie. Minister wojny złożył projekt ustawy względem zmiany ustawy z 3. września 1814, a minister spraw wewnętrznych prejekt regulaminu obwodowego dla całej monarchyi. Głosy dziedziczne (viriles) mają być zniesione.

Monachów, 24. stycznia. Dwaj synowie księcia Luitpolda bawarskiego udadzą się w przyszły tydzień do Aten. Najstarszy jest domniemanym następcą tronu greckiego.

Drezno, 24. stycznia. Dzisiejszy *Dresd. Journal* podaje wniosek Saxonii przeciw przedrukom i zaprzecza gazecie kolońskiej uwagą, że w sferach wtajemniczonych nic nie wiadomo o nowej konferencyi würzburskiej.

Trzebinia, 20. stycznia. Przedwczoraj napadło do 400 Turków z Korianicy na trzody powstańczych Rajów z Baniani i zabrali 50 wołów. Turcy stracili przytem jednego zabitego i dwóch ranionych, a Rajowie mieli dwóch poległych.

Konstantynopol, 18. stycznia. (Na Tryest.) Ustanowiona została komisya do rozpoznania kilku kwestyi względem podatku od napojów, soli i tytoniu. Także utworzone zostało centralne bióro administracyi stemplowej. Bułgarskiego kapłana Piotra Arabadżirka uznała Pota duchowną i narodową głową zjednoczonych Bułgarów. Muktar Elfendi mianowany jest dyrektorem wyznań niemuzułmańskich.

Konstantynopol, 23. stycznia. Dekret cesarski zapowiada ogłoszenie budżetu i Fuadowi Baszy, który funkcye wielkiego wezyra połączy z funkcyami szefa finansów, nadaje zupełną władzę.

Nowy Jork, 11. stycznia. Wojskom angielskim przeznaczonym do Kanady pozwolił Seward wyladować w Portland, i odbywać drogę przez państwo Maine.

Przegląd polityczny.

Lwów, 26. stycznia. W sprawach krajowych przyniosły dzienniki dzisiejsze wiadomość, iż na porządku dziennym izby panów, której posiedzenia w d. 28. b. m. rozpocząć się mają, zamieszczony został projekt do prawa względem uregulowania przynależności władz sądowych i politycznych w sprawach o przestępstwa i przekroczenia. Komitet centralny wystawy londyńskiej wydał odezwę pod względem przesyłek przedmiotów, na wystawę przeznaczonych, którą w właściwej rubryce zamieszczamy.

Jego Exc. minister skarbu przyjmował w dniu 23. b. m. deputacyę banku narodowego, upoważnioną do konferowania z rządem względem przedłużenia przywileju bankowego, na zasadzie nowo zreformowanych statutów, tudzież względem uregulowania wierzytelności banku do państwa. Deputacya składała się z trzech dyrektorów banku i trzech członków komitetu, przez wielki wydział bankowy wysadzonego.

Na posiedzeniu sejmu związku niemieckiego w Frankfurcie z dnia 23. b. m. Baden i Saksonia złożyły propozycye, które w właściwej rubryce podajemy. Sejm związkowy przyjął jednomyślnie uchwałę o powiększenie kontyugensu wojskowego.

Izbie deputowanych pruskiej złozony został budżet wydatków i dochodów na rok 1863. Pierwsze wynoszą przeszło 140 milion. talarów, drugie nie dochodzą spełna do sumy 136 milionów. Deficyt przeszło 4 miliony talarów wynoszący, pokryty być ma podwyższeniem podatku gruntowego o 25%.

Monitor paryski zamieścił obszerne sprawozdanie finansowe ministra skarbu p. Foulda, i budżet na rok 1863. Dokumenta te cechuje wyraźnie otwartość i dążność zaprowadzenia w finansach ewidencyi, jakiej dotąd nie było w administracyi skarbowej francuskiej, tak jak się za czasów nowego Cesarstwa sprawowano. Sprawozdanie p. Foulda odsłania smutny stan finansów państwa, mających do zwalczenia znaczny bardzo deficyt i ogrom długu niestałego (dette flottante) miliardę franków przenoszącego. Podniesienie podatków a raczej zaprowadzenie nowych i zaciągnienie pożyczki, tudzież znaczna redukcya armii — oto środki zaradcze, przez p. Foulda proponowane. O przyjęciu przez Cesarza nuncyusza papieskiego, które dopiero w d. 23. bieżącego miesiąca nastąpiło, donosimy w właściwej rubryce, w której zarazem pobieżne wiadomości z Francyi zamieszczamy.

Dzienniki turyńskie mówią o podróży Króla Wiktora Emanuela do Neapolu i przynoszą zarazem rozporządzenie względem znacznego powiększenia armii. Z Florencyi donoszą o licznych dezercyach w wojsku piemonckiem; w ogóle zaś wiadomości z Włoch mówią o nieukontentowaniu ludności z obecnego stanu rzeczy, w różnych okolicach ciągle się objawiającem.

W Kopenhadze obchodzono wielki festyn skandynawski, na który zebrało się liczne grono młodzieży uniwersyteckiej. Obecny był także znany patryota duński, Orla Lehman, i z uniesieniem witany był i przyjmowany.

Flota angielsko-francuska do działania przeciwko Mexyku przeznaczona opuściła Jamajkę dnia 28. grudnia, udając się do Ha-

wanny. Z wiadomości z północnej Ameryki zasługuje na uwagę, iż minister unii amerykańskiej Seward pozwolił wojsku angielskiemu do Kanady przeznaczonemu wylądować w porcie amerykańskim Portland. i udać się lądem przez krainę Maine, do unii amerykańskiej należącą.

Sprawy krajowe.

Wiedeń. Na porządku dziennym izby panów, która ma się zebrać 28. b. m., stoi drugi odczyt projektu ustawy względem uregulowania przynależności sądów i władz politycznych w sprawach przekroczeń.

— Centralny komitet wystawy londyńskiej wydał pod dn. 22. stycznia 1862 następujące obwieszczenie:

Ponieważ już teraz nadeszło do Wiednia wiele przesyłek przeznaczonych na londyńską wystawę przedmiotów, uprasza się przeto pojedyncze osoby jakoteż komitety filialne, aby z nadsyłaniem przesyłek wstrzymały się póki do tego wezwane nie będą.

Portugalia.

(Uchwała Kortezów. — Poseł rzymski.) Król Ferdynand na przypadek śmierci syna swego Króla teraz panującego, został uchwałą Kortezów jednogłośnie rejentem mianowany. Król Louiz ma się dobrze, infant Dom Augusto powoli przychodzi do zdrowia.

Viscomte d'Alte, poseł portugalski w Rzymie, od rządu odwołany, przybył do Lizbony.

Hiszpania.

Madryt, 20. stycznia. (Rozprawy w Kortezach — Wiadomości bieżące.) Pan Calderon Collantes oświadczył w izbie deputowanych, że ministeryum gotowe jest do dyskusyi nad dyplomatyczną częścią traktatu z Marokiem, i że prośba jenerała Serrano o dymisyę nie została przyjęta.

Correspondencia zaprzecza pogłosce, jakoby rząd hiszpański miał zamiar zaciągnąć w Paryżu pożyczkę w kwocie 25 milionów franków.

Francya.

Paryż, 22. stycznia. (Sprawozdanie Foulda.) Wczoraj odbyło się nadzwyczajne posiedzenie rady ministrów pod prezydencyą Cesarza, dla wysłuchania sprawozdania finansowego pana Foulda. Sprawozdanie to *Monitor* dzisiaj zamieszcza; zabiera ono ośm szpalt druku. Wyciąg z niego według depeszy telegraficznej onegdaj w piśmie naszem podaliśmy. Sprawozdanie ministra cechuje głównie dążność ku segregowaniu wydatków zwyczajnych, od wydatków nadzwyczajnych. Do rzędu pierwszych zalicza on wydatki łożone na wykonanie praw, wymiar sprawiedliwości, koszta percepcyi dochodów i podatków i nakoniec wydatki na obronę kraju łożone, słowem te wydatki, które kraj koniecznie ponosić musi i od których żadną miarą uchylić się nie może. Jako wydatki nadzwyczajne minister uważa te wydatki, które chociaż są na dobro kraju łożone, nie mają jednak tej samej cechy koniecznej i nieodzownej potrzeby. Co do tych wydatków, to państwo musi wykazać chwilową konieczność, która je nakazuje, musi zdać sprawę z położenia kraju i zarazem obmyślić osobny środek ich pokrycia. Dotąd prawa skarbowe nie rozróżniały dostatecznie tej podwójnej cechy potrzeb publicznych. Jak ciało prawodawcze zezwoliło na nadzwyczajny jaki wydatek, to obciążano nim zwykle budżet już zawotowany, bez postarania się o nadzwyczajne dochody, i tym sposobem wydatek ten zostawał bez pokrycia i rząd zaś był zmuszony do pomnożenia długu nie stałego (dette flottante) na drodze wydawania bonów skarbowych.

Na przyszłość minister skarbu pragnie, ażeby wydatki zwyczajne przy każdym układaniu budżetu zupełnie od wydatków nadzwyczajnych rozdzielone zostały, ażeby te ostatnie osobnem prawem oznaczone były i zarazem odpowiednie sobie wpływy przekazane miały. Tak wydatki te jako i wpływy na ich pokrycie przeznaczone, zachowają tym sposobem cechę sobie właściwą, czasową, przemijającą. Każdorocznie rząd będzie miał obowiązek złożenia izbie deputowanych wykaz potrzeb nadzwyczajnych. Izba zaś wotując takowe, będzie zarazem musiała obmyśleć źródła ich pokrycia. Zaniechanie podobnego postępowania sprowadzić musiało w każdym roku nadwyżkę tak w dochodach jak i w wydatkach po za granicą cyfry ustawą oznaczonej. Dla tego minister żąda, ażeby potrzeby nadzwyczajne osobnem prawem oznaczone i z wydatkami zwyczajnemi pomieszane nie były. — Wydatki na ministeryum wojny w budżecie na rok 1863 żądane, obliczone są na utrzymanie 400.000 ludzi pod bronią i 85.700 koni. Preliminarya ministerstwa marynarki wynosić mają 168 milionów franków, w ogóle zaś budżet wydatków zwyczajnych wynosić będzie o 70 milionów franków więcej jak dotąd. Milion i 200.000 robotników w miastach i po wsiach, nie mających innego sposobu wyżywienia, jak tylko pracę rąk własnych, zupełnie będą wolni od wszelkiego podatku, również wolni mają być od podatku przemysłowego ci z pomiędzy rzemieślników, którzy sami bez obcej pomocy rzemiosło swe prowadzą. Nareszcie zmniejszona być ma opłata od przesełki pieniędzy pocztą, na czem głównie biedniejsze klasy ludności zyskają, te bowiem poczty najwięcej do przesełek używają; że zaś ubytek dochodu z tych kategoryi wyniesie do 5 milonów franków, przeto budżet wydatków zwyczajnych na rok 1863 wyniesie o 75 milionów więcej jak w r. 1862.

(Ostrzeżenia dziennikom dawane.) *Monitor* zaprzecza wyraźnie, ażeby w skutek rozkazu cesarskiego, ostrzeżenia dziennikom dawane były tylko za uchwałą rady ministrów. Postępowanie dotychczasowe względem prasy dziennikarskiej w niczem więc zmienione nie będzie.

(Nota w sprawie amerykańskiej.) Piszą z Paryża do *Indep. belge*, że pan Thouvenel wysłać miał notę do p. Mercier, posła francuskiego w Washingtonie, z protestacyą przeciwko zniszczeniu portu Charleston. Podobną depeszę poseł angielski lord Lyons doręczyć ma jednocześnie rządowi unii amerykańskiej. Fakt ten byłby dowodem, że między Anglią i Francyą panuje zupełna zgoda względem zapatrywania się na sprawy amerykańskie.

(Doniesienia dworu.) *Monitor* wczorajszy umieścił w urzędowej swej części pismo Królowej Wiktoryi Cesarzowi przez lorda Cowley złożone, z doniesieniem o śmierci jej małżonka. Cesarz nie czekając urzędowego doniesienia już 17. grudnia przywdział po nim żałobę na 21 dni.

Wczoraj Cesarz przyjmował barona Bagens, który zastępować będzie przy dworze tuileryjskim p. Firmin Rogier belgijskiego ministra rezydenta, pod czas jego nieobecności.

(Oświadczenie Cesarza marokańskiego.) Cesarz marokański Abder Rahmen, według listów z Tangeru z d. 12. stycznia, oświadczył gotowość wystawienia latarń morskich na wybrzeżach państwa marokańskiego, czemu się wszyscy Cesarze marokańscy dotąd sprzeciwiali. Pierwsza latarnia wystawioną być ma na przylądku Sparter o 15 mil od Tangeru pod kierunkiem inżyniera francuskiego. Brat cesarski Mulej Abbas, zwiedził roboty około niej, co nie dobre wywarło wrażenie na ludność okoliczną, nie chętnie widzącą budowę latarni, która zmniejszając niebezpieczeństwo żeglugi, zmniejszy zarazem jej zarobki, pochodzące z rozbitych okrętów, łupem jej dotąd będących.

Belgia.

Bruxela, 21. stycznia. Powrót Króla z Anglii zapowiedziany z urzędu na d. 20. b. m., odłożono na d. 29.

(Interwencya względem blokady amerykańskiej.) Polemika opozycyjnych dzienników francuskich i niektórych angielskich naprowadziła na domysły, że Anglia i Francya porozumią się wkrótce względem interwencyi dla zniesienia blokady amerykańskiej. Zdaje się jednak, że rzeczy nie zaszły jeszcze tak daleko, chociaż gabinet francuski dąży niezmordowanie do wspólnictwa w działaniu z gabinetem angielskim. To pewna, że ministeryum angielskie i cały polityczny świat angielski liczą wielu stronników wspólnej interwencyi mocarstw zachodnich.

Włochy.

Turyn, 20. stycznia. (Pogłoska o podróży Króla. — Armia.) Dziennik tutejszy *Constituzione* donosi, że Król Wiktor Emanuel w pierwszych dniach miesiąca lutego udać się ma do Neapolu. Tenże sam dziennik donosi, że jenerał Lamarmora sam stanie na czele expedycyi przeciwko powstańcom, i że Pisanelli w czasie jego niebytności zastępywać go będzie. Przeprowadza się obecnie powiększenie armii piemonckiej, od dawna już zamierzone. Dowódcy 1., 2. i 5. korpusu armii odebrali rozkaz organizowania dwóch nowych kompanii, tak zwanych tymczasowych, przy każdym batalionie, dowódcy zaś 3. i 4. korpusu po jednej kompanii. Z tych nowych kompanii ministeryum wojny oznaczy te, które składać mają dwa nowe bataliony, 35. i 36. Oprócz tego nakazano formowanie kadrów szósty szwadron przy pułkach jazdy, siódmych zaś szwadronów przy pułkach gwidów.

(Dezercye.) W Florencyi zdarzają się nader liczne dezercye. *Journal des Debats* zwraca na nie uwagę, a dziennik *les Nationalites* pisze, że w nocy Bożego narodzenia i święto trzech Króli poczęły się dezercye u strzelców, karabinierów i huzarów. Żołnierze, którzy pojedynczo uciekli, złączyli się potem razem i stanowią dość liczną bandę. Gwardya narodowa zajęta ich ściganiem; rzadko jednak się uda schwytać zbiegłego dezertera, gdyż zwykle dobrych mają przewodników.

Niemce.

Berlin, 21. stycznia. (Izby pruskie.) W pruskiej izbie deputowanych wybrano sekretarzy d. 20. b. m. Co do wyboru prezydyum dodać jeszcze należy, że dep. Bürgers z łatwością byłby został obrany pierwszym wiceprezydentem, gdyby przyjaciele jego chcieli porozumieć się z partyą katolicką. 116 głosów, które otrzymał Behrend (Gdańsk), kandydat stronnictwa postępowego, pochodziły od katolików i strony lewej. Mówią, że dodatek do ustawy z 3. września 1814 zostanie przesłany osobnej komisyi wojskowej. Dodatek ten przedłuża czas służby w rezerwie na dwa lata, a czas służby na drugie zawołanie skraca o trzy lata. Służyć dwa lata w rezerwie nie będzie to uciążliwem dla żołnierza, ponieważ stosunki prawne tych co służą w rezerwie są te same co tych, którzy służą u landwery, z tą tylko różnicą, że kto służy u landwery, może zostać wychodźcą bez pytania. Z tem wszystkiem rezerwiści mogą także bez wielkich trudności emigrować. Służba wojskowa kończy się z 36 rokiem życia. Czas ćwiczeń rezerwy i landwery ma być ile możności ograniczony. Landwera raz tylko w przeciągu 5 lat na ośm dni zwoływana będzie. Obwody nieco mniej wydawać będą na kwaterunek landwery konnej.

Tutejsza korespondencya izby pruskiej o wczorajszym wyborze prezydentów donosi:

Co do siły stronnictw pokazało się, że żadna frakcya nie kieruje większością izby. Wczorajsze głosowanie nie wyświeca także, jaki jest liczebny stosunek partyi. Przyjawszy, że partya Grabowa liczy 83 członków, niemiecka partya postępowa 75, tak zwana konserwatywna 15, partya Reichensperbera 55, opolska 23 członków, wszystkie partye liczą razem 251 członków, tedy na 314 głosujących pozostaje 63, którzy albo należa do partyi pośrednich, albo nie należą do żadnych. Jeżeli wszystkich członków izby jest 352, tedy 100 deputowanych pozostaje rozdzielić miedzy rozmaite partye.

Bydgoszcz, 17. styczuia. (Metryki kościelne.) Mówią, że niektórzy kapłani katoliccy wystąpili znowu z oświadczeniem, że co do prowadzenia ksiąg kościelnych nie potrzebują podlegać nadzorowi rządu, lecz Arcybiskupa. Chociaż według postanowień praw krajowych nie ma żadnej wątpliwości, że prowadzenie ksiąg kościelnych nie jest sprawą duchowną, lecz duchownym poruczona funkcyą polityczną, a tem samem, że pleban jest zarazem urzędnikiem cywilnym, podległym nadzorowi władzy politycznej, sam Arcybiskup poparł reklamacyę.

Dania.

Kopenhaga, 16. stycznia. (Festyn na cześć stowarzyszenia skandynawskiego.) Stowarzyszenie studentów obchodziło dn. 13. b. m. festyn, na który zebrało się około 150 studentów. Pomiędzy gośćmi zaproszonymi znajdował się także Orla Lehmann przyjęty z wielkiem uszanowaniem, tak nawet, że gdy głos zabierał, podnosiło się z miejsc całe zgromadzenie. Tym sposobem chciano okazać szczere uznanie zasług Lehmanna w sprawie skandynawizmu. Orla Lehmann wniósł toast na cześć dyplomatów szwedzkich hr. Wachtmeister, Platen, Hamilton i ministra szwedzkiego Manderström.

Rosya i Królestwo Polskie.

Petersburg, 15. stycznia. (Recepcya u dworu.) Dotychczas nie było u dworu zwyczajem przyjmować w dzień Nowego roku ciała dyplomatycznego. Przedwczoraj, było to po raz pierwszy, wszyscy członkowie ciała dyplomatycznego, życzenia swoje, jak *Jour. de St. Petersbourg* donosi, obojgu Najjaśniejszym Państwu złożyli.

(Mianowania. — Wykazy celne. — Reformy.) Hrabia Błudow został mianowany prezydentem rady państwa, i komitetu ministeryalnego. Książę Paweł Gagarin prezydentem departamentu prawodawczego rady państwa, rzeczywisty radca tajny Borck prezydentem departamentu narodowo-ekonomicznego rady państwa, jenerał Murawiew został uwolniony z posady ministra domenów, a na jego miejsce mianowano dotychczasowo jenerał-majora Zelenyi.

Według urzędowego wykazu stosunków celnych miasta Petersburga w ubiegłym roku, przywieziono towarów za $96^{1}/_{2}$ mil. r. sr. a wywieziono za $41^{1}/_{2}$ milion., wywiezione tedy towary przewyższają w wartoci o 55 mil. r. s. wartość towarów przewiezionych. Złota i srebra przywieziono za $2^{7}/_{10}$ mil., wywieziono za $5^{1}/_{3}$ mil., prawie o 2 mil. więcej jak r. 1860. — Wartość towarów sprowadzonych była o 4,400.000 r. sr. większa, a wywiezionych o $7^{1}/_{2}$ mil. mniejsza jak r. 1860, okrętów przybyło o 50, a podróżnych o 2838 mniej.

Według pierwszego numeru nowego organu ministerstwa spraw wewnętrznych, następujące prace prawodawcze potrzebują ostatecznego zatwierdzenia najwyższych władz państwa:

1. Projekt reorganizacyi sądownictwa, który obejmuje sądownictwo w ogólności, postępowanie sądowe w procesach cywilnych i kryminalnych, postanowienia przejścia z teraźniejszego do nowego regulaminu. 2. Projekt zupełnej reorganizacyi policyi miejskich i wiejskich. 3. O sposobie zestawienia, badania, zatwierdzenia i przeprowadzenia budżetu, jako też osobnych obliczeń dochodów i wydatków wszystkich ministeryów i wyższej administracyi. 4. O reorganizacyi całej administracyi domenów państwa, i o metodzie, według której postanowienia ustawy uwłaszczającej, które się odnoszą do administracyi gmin, mają być zastosowane do włościan koronnych. 5. O zastosowaniu tych postanowień do sprawy włościan cesarskich i apanażownych. 6. O organizacyi szkół ludowych w ogólności i systemie kształcenia ludu.

Turcya.

Konstantynopol, 11. stycznia. (Wypadki wojenne.— Kwesta finansowa.) Spodziewać się należy, że ostra zima tegoroczna, która szczególnie na wschodzie dotkliwie uczuć się daje, położy koniec dalszym zamieszkom w Hercogowinie i Czernogórze, przynajmniej na czas pewien. W sam dzień Nowego roku pod Suziną przyszło do utarczki, w której Montenegryni długo trzymali się uporczywie; jak donoszą depesze, musieli w końcu z wielką stratą ustąpić.

Kwestya finansowa ciągle jeszcze najmocniej zajmuje uwagę. Zdaje się jednak, że sam nowy wielki wezyr nie postanowił jeszcze stanowczego planu. Pewna jest, że nie ma wcale chęci szukać pomocy za granicą, a to najmocniej ujmuje Sułtana, który jak wiadomo ma chorobliwy wstręt do wszystkiego; co się zagranicznem nazywać może. Nic więc pewnego wyrzec się nie da, co rząd uczynić zamyśla, aby wybrnąć z krytycznego położenia, jeżeli nie chce za granicą pożyczki zaciągnąć. Zabranie dóbr meczetowych jedynym mogłoby być środkiem, i to bardzo korzystnym, skarb państwa otrzymałby bowiem nagle nieobliczone dochody. Wątpliwa jednak, czy rząd zechce chwycić się tego środka, nie łatwo byłoby bowiem pokonać duchowieństwo mahometańskie, które wszędzie, nawet w seraju ma swoich stronników.

Ameryka.

(Eskadra angielsko-francuska.) Według ostatnich doniesień z Jamaiki z 27. grudnia eskadra angielsko-francuska, do Mexyku przeznaczona, zarzuciła tam kotwicę. Liczy ona 45 okrętów wojennych. Dnia 28. opuściła Jamaikę i udała się do Havanny.

Ostatnie wiadomości.

Petersburg, 25. Stycznia. „Journal de St. Petersburg" staje w obronie księcia Montenegru w obec bruxelskiego „Norda", i chwali jego przywiązanie dla zwyczajów narodowych. Książę musi głównie podnosić bohaterskość ludu i pokładać w nim zaufanie. Postępowanie z tureckim komendantem jest dowodem roztropności, umiarkowania i gotowości do walki.

Bruxela, 24. stycznia. „Indep. belge" donosi: Konferencye Króla Leopolda w Londynie z tamtejszemi znakomitościami politycznemi mają na celu uregulować stosunki między koroną a szefami partyi i zapełnić próżnię sprawioną zgonem księcia Alberta. Pogłoska, jakoby Królowa Wiktorya chciała abdykować, jest całe bezzasadna.

Vaterland podaje pod ostatnią pocztą następujące wiadomości: *Patrie* przynosi następującą depeszę telegraficzną z Algieru:

Środa (23.) wieczorem godzina 7.

W poniedziałek wieczorem słyszano w Algierze w odległości do 6 mil długą kanonadę. Była to walka dwóch okrętów. Dziś zrana o wschodzie słońca widziano statek z czerwonemi kominami; zdaje się, że to był „Sumter", który niedawno wypłynął z Kadyxu i zapewne zatopił swego przeciwnika.

Wiadomości handlowe.

Według doniesień handlowych podajemy ceny przeciętne zboża i innych artykułów, jakie były w pierwszej połowie miesiąca stycznia 1862 r. na targach w Przemyślu, Mościskach, Sądowej Wiszni, Radymnie, Niżankowicach i Sieniawie.

	Miejsce targu											
	Przemyśl		Mościska		Sądowa Wisznia		Radymno		Niżankowice		Sieniawa	
	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.
	waluty austryackiej											
Mec pszenicy . . .	5	15	4	50	4	78	4	75	4	50	5	.
„ żyta . . .	3	20	3	25	3	5	3	25	3	20	3	20
„ jęczmienia .	2	25	2	50	2	45	2	50	2	50	2	55
„ owsa . . .	1	11	1	20	1	.	1	.	1	40	1	80
„ hreczki . .	3	50	.	.	.	.	3	.	.	.	2	50
„ kukurudzy .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
„ kartofli . .	1	50	1	20	1	30	1	50	.	.	.	90
Cetnar siana . . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
„ wełny	1	40	1	5	.	80	1	.	1	.	.	80
„ nasienia konicza	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Sąg drzewa twardego	8	.	9	.	9	20	8	.	7	60	6	77
„ „ miękkiego	6	.	8	.	7	20	6	.	6	20	5	20
Funt mięsa wołowego	.	18	.	14	.	15	.	14	.	13	.	12
Mas okowity . . .	.	70	.	80	.	60	.	.	.	95	.	95

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 25. stycznia.

Hotel rosyjski: P. Hr. Badeni Wład., z Suchorowa.

Hotel europejski: Pohorecki Felix, z Dydni. — Wartarasiewicz Alex., z Szwejkowa. — Marynowski Józef, z Tuligłów. — Łączyński Izydor, z Bałtaczyc. — Puchalski Michał, z Dworzec. — Chojecki Alex., z Żurawna. — Berezowski Hen., z Wodnik.

Zajazd Leszczyńskiego: Duczyński Jul., z Żaszkowa. — Glixelli Stan., z Gołogór.

Hotel krakowski: Zielonka Karol, z Przemyśla.

Dnia 26. stycznia.

Hotel rosyjski: PP. Szymanowski Wład., ze Slociny. — Skrzyński Fr. Ksaw., z Chodorowa.

Hotel europejski: Tysarowski Józef, z Martynowa starego. — Raczyńsk Włodz., z Zawałowa. — Miczewski Adam, z Strzelisk.

Hotel Langa: Wierzbiański Ant., c. k. podporucznik, z Pesztu.

Hotel angielski: Skarbek Borowski Leon, z Radruża.

Pod Tygrysa: Krzyżanowski Piotr, z Powitny.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 25. stycznia.

PP. Zagórski Włodz., do Podburza. — Ośmiałowski Szymon, do Janczyne. — Sławski Leon., do Hermanowa. — Gołębski Marc., do Słowentyna. —

Obertyński Stan, do Tuszkowa. — Starzewski Ryszard, do Luboszyna. — Br. Brunicki Emil, do Horeczka. — Ks. Woroniecki Fran., do Krulec. — Wybranowski Roman, do Dźwinogroda. — Truskolawski Leon., do Streptowa. — Truskolawski Henryk, do Jasieniowa. — Tyszkowski Antoni, do Kelny. — Witosławski Wład., do Żydowy. — Wybranowski Alex, do Uszkowiec. — Jaroszyński Zygmunt, do Świrza. Smoliński Józef, do Kruszelnicy.

Dnia 26. stycznia.

PP. Marynowski Wacław, do Tyniowa. - Młocki Franc., do Hurni. — Chojecki Alex, do Żurawna. — Marynowski Józef, do Tuligłów. — Dolański Felix, do Grzembowa. — Szeptycki Jan, do Przełbicy. — Morawski Konst., do Poborzec. — Komorowski Ant., do Bojaniec. — Urbański Rud, do Dobrosina. — Paygart Miecz., do Krzywczki. - Hr. Borkowski Alf., do Szlacheiniec. — Głogowski Art., do Bojaniec. — Szeliski Kaz., do Krakowa. — Łopacki Jan Kan., do Poremby. — Ramiński Karol, do Podlisek.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 24. stycznia 1862.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	329.22	— 3.2	94.6	południowy	sł.	mgła
2. god. po poł.	328.66	— 1.3	94.9	"	"	pochmurno
10. god. wiecz.	328.76	— 3.2	94.6	"	"	"

T E A T R.

Dziś na scenie polskiej na dochód panny Targowskiej po raz pierwszy: „**Marya Stuart**," dramat w 5 aktach Juliusza Słowackiego.

Kurs lwowski.

Dnia 25. stycznia.

		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	6	50	6	55
Dukat cesarski	" "	6	52	6	57
Półimperyał zł. rosyjski	" "	11	25	11	40
Rubel srebrny rosyjski	" "	2	16	2	19
Talar pruski	" "	2	7	2	9
Polski kurant i pięciozłotówka	" "	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	78	53	79	15
" " " m. k. za 100 zł.	bez kuponów	82	53	83	15
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	192	—	193	75
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	67	63	68	13
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	82	25	83	25

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 25. stycznia.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 złr. 83.05. Metaliki po 5% za 100 zł. 68.65; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—. Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—; Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Akcye Banku narodowego sztuka 791.— Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 186.60; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

Wexlowy. Za 100 zł. południowo-niemieckiej waluty —.—. Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 139.—. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.—.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.57. dukaty ces. pełnej wagi —.—. korony —.—, półkorony —.—. Srebro 138 25.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 24. stycznia.

1. Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	63 60	63.70
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	82 90	83 —
Z pożyczki narod. z proc. od kwiet. do paźd. po 5%	83 20	83.40
Z r. 1851, ser. B. po 5%	— —	—.—
Metaliki po 5%	68.60	68 70
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	68 70	68 90
dtto. " 4½%	59 50	60.—
dtto. " 4%	53.—	53 25
dtto. " 3%	39.—	39.50
dtto. " 2½%	34 50	36.50
dtto. " 1%	13.50	14.—
Przez. do wylos. z r. 1839	138.50	139.—
" 1854	91.—	91.50
" 1860	88.40	88 50
Przeznaczone do losowan. z r. 1860 po 100 zł.	95 25	95.75
Renty Como po 42 lir. aus.	16.50	17.—
Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5%	66 —	67.—
" " " 4½%	58.—	58 50
" " " 4%	51.50	52.—
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju " 3½%	45.50	46.—
" " " 3%	—.—	46.—
" " " 2½%	43 50	44.50
" " " 2¼%	— —	39.—
" " " 2%	34.50	35.—
" " " 1¾%	—.—	30.50
dtto. z procent za granicą " 5%	66.—	67 —
" " " 4½%	58 —	58.50
" " " 4%	51.50	52.—
B. Krajów koronnych		
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł. Niższej Austryi	88.—	89.—
Wyż. Aust. i Salz.	87.—	87.50
Czech	89.25	89.75
Morawii	88 50	89.—
Szląska	87.—	87.50
Styryi	88.—	88.50
Tyrolu	96.—	97.—
Kar., Krainy. i Wyb.	87.50	88.50
Węgier	70.—	70 50
Obl. ind. po 5 proc. za 100 zł. Ban. Tem., Kroacyi i Slawonii	71 —	71.50
Galicyi	68.—	68 50
Siedmiogr. i Bukow.	67.—	67.25
Lom. wen. poż. z r. 1850	—.—	—.—
Wen. pożyczka z r. 1859	96 —	96 50
Dług Tyrolu po 5%	66.—	67.—
" 4%	51.50	52.—
Dług Salcburga " 3½%	45.50	46.—
" 3%	38.—	38.50
" 2½%	32.—	32.50
Dług Krainy " 2%	25.—	25.50
" 1¾%	21.50	22.—

2. Stan oblig. domestykaln.

	pien.	towar.
po 3% za 100 zł.	16.—	17.—
" 2½% za 100 zł.	14.—	15.—
" 2¼% za 100 zł.	12.—	13.—
" 2% za 100 zł.	11.—	12.—
" 1¾% za 100 zł.	10.—	11.—

3. Akcye.

	pien.	towar.
Banku nar.	781.—	783 —
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	185.60	185.70
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	627 —	629 —
Półn. kol. po 1000 zł. m. k.	2149.-	2151.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	276.—	276.50
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł.	154.—	154 50
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	127 50	128.—
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.-	147.—
Połud. kolei państ., lomb.-wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą 180 zł. (90%)	267.—	267.50
Kol. Kar. Lud. po 200 zł. m. k. z wpł. po 160 zł. (80%)	193 25	193.75
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	23.—	25.—
dtto. II. emis. po 200 zł. m. k	73.—	75.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k.	700.—	720.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	153.—	154.—
Kol. Bern. Ross. po 200 zł. dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k.	—.—	200.—
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a.	152.—	153.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	426.—	428.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	215.—	218.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	400.—	402.—
Tow. młyna par. w Wied. po 500 zł. m. k.	395.—	398.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k.	—.—	190.—

4. Listy zastawne.

	pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon. 6let. po 5%	102.75	103.—
10 " 5%	97 —	97 50
przeznacz. do los. po 5%	89 25	89.50
Banku narodowego w wal. austr. na 12 m. 5% za 100 zł.	—.—	—.—
przez. do los. po 5%	85.—	85.10
Gal. Tow. kred. po 4%	78.—	78.50

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar.
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	96 25	97.—
detto detto w srebrze uproc. za 100 zł. w. a.	102 60	102.70
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	146.—	146 50
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	96 50	97.—
Koł. Lomb. wen. po 500 fr.	136.—	136 50
Kol. Gloggn. za 100 zł.	80.50	81.50
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	95.75	96.—
Lloyda za 100 zł.	90.—	92.—

6. Losy.

	pien.	towar.
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	124 50	124 75
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	99.75	100.—
Pożycz. Trye. po 100 zł. w. a.	126.—	126.50
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	36.—	36.50
Esterhazego po 40 zł. m. k.	99.50	100 —
Salma " 40 " "	37.—	37 50
Palfiego " 40 " "	38.75	39.25
Clarego " 40 " "	36.—	36.50
St. Genois " 40 " "	37.75	38.—
Windischgrätza 20 zł. "	21.25	21.75
Waldsteina 20 " "	23.25	23.75
Keglevicha 10 " "	16.25	16.75

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

	pien.	towar.
Amsterdam za 100 zł. hol.	—.—	—.—
Augsburg za 100 zł. w. p.-n.	118.40	118 50
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal.	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n.	118 60	118 75
Genua za 100 lir. piem.	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B.	104 25	104.50
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt.	139 25	139.25
Lugdun za 100 fr.	—.—	—.—
Medyolan za 100 zł. w. a.	54 70	54 80
Marsylia za 100 fr.	55.10	55 10
Paryż za 100 fr.	55.10	55.20
Praga za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
(31 dni po ukazaniu.)		
Bukareszt za 100 piast. woł.	—.—	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—

Kurs złota.

	pien.	towar.
Dukaty ces. men.	6.57	6.58
dtto. pełnej wagi	6.57	6.57½
Korona	19.16	19.20
20frankówka	11.09	11.10
Rosyjski impery.	11.38	11.40
Talar związkowy	2.08	2.08½
Srebro	138.50	138 75
Kurs korony w k. kasach	13 zł. 50 c.	

KRONIKA.

(Pożar.) Dnia 14go b. m. zapaliła się wódka w destylatorni Nissen F. w Brzeżazach i powstał pożar, który mimo wszelkiego ratunku zniszczył cały ten piątrowy budynek, i tylko leżący na dachach śnieg ochronił od zniszczenia sąsiednie domy.

(Elektryczny telegraf między Kalifornią i Washingtonem.) Lud amerykański wśród wrzawy boju i szczęku oręża dokonał w cichości dzieła, któremu doprawdy dziwić się należy, a które może służyć jako nowy dowód niezmordowanej gorliwości Amerykanów o wewnętrzne gospodarstwo kraju. Poprowadzono linię telegraficzną między Kalifornią a tak zwanemi stanami dolnemi, to jest między San Francisco a Nowym Jorkiem. Linia ta, najtrudniejsze przedsięwzięcie, jakie kiedykolwiek w budowie telegrafów zamierzono, ukończona została 24. października 1861. Przed dziesięcią laty trzeba było miesiąc cały czekać, nim wiadomość z jednego z miast rzeczonych do drugiego nadeszła; a nawet poźniej, gdy sztafety konne zaprowadzone zostały, najmniej dziewięć dni potrzeba było dla otrzymania wiadomości, a otrzymujący ją dziwił się, i za szczęśliwego poczytywał, że go tak prędko doszła. Dziś za kilka godzin można w Nowym Jorku wiedzieć, co się dzieje w San Francisco. Już sama odległość, która 500 mil niemieckich wynosi, utrudniała wykonanie tego olbrzymiego przedsięwzięcia, lecz to niczem jest w porównaniu z innemi trudnościami, które pokonywać musiano. Telegraf przerzyna puszczę 200 mil niemieckich długą, w której dotąd nie postał nikt, prócz Indyanów uganiających tu niekiedy za zwierzyną. Po części są to stepy, na których nie znajdzie ani jednego drzewka; wszystkie drewniane słupy telegraficzne o paręset mil sprowadzać musiano. Niech czytelnicy europejscy, pisze jeden z dzienników amerykańskich, wyobrażą sobie, że ktoś zamierzył prowadzić telegraf przez pustynię Sahara, lub Arabię, a potrafi ocenić wielkość dokonanego przedsięwzięcia.

Najważniejszą i największą korzyścią, jaką ta linia zapewnia, jest, że handel między państwami wschodniemi i dolnemi, a państwami nad oceanem spokojnym stanie się o wiele żywszym i łatwiejszym jak dotąd, a nadewszystko nie będzie tak niepewnym, jakim być musiał przez brak wiadomości o stanie targów w Kalifornii. Z tej przyczyny traciły nawet kredyt domy angielskie, które miały stosunki z Kalifornią, i najstaranniej je ukrywać musiały. Największą jednak telegraf ten przyniesie korzyść wtedy, gdy zostanie połączony z projektowanym telegrafem sybiryjskim, mającym iść na Kamczatkę i cieśninę Behringa, i gdy tem samem ułatwi komunikacyę z posiadłościami rosyjskiemi i angielskiemi w Ameryce. Wtedy to dopiero okaże się, jak wielce ważnem jest przedsięwzięcie Amerykanów dla Europy i dla całego świata handlowego. Obie półkule połączy telegraf na oceanie spokojnym, nie atlantyckim, a Rosya i Stany zjednoczone będą w tem połączeniu pośredniczyć, z czego wywiążą się nowe stosunki, zespolą oba potężne mocarstwa, i zwrócą na siebie uwagę całej Europy. W końcu dodać trzeba, że drut telegraficzny wzmocni także stosunki państw nad oceanem spokojnym z państwami wschodniemi, i wywierać będzie wpływ moralny tego rodzaju, jak siła przyciągania, atrakcyi.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.